

em nec verbū dicendū est: quod verū nō est. Sit ita: libens assentior. Quid cū verū ē ver-
bū nrm: 7 ideo recte verbū vocat: nunquā sic
dici pōt vel visio de visione: vel scientia de sci-
entia: ita dici potest essentia de essentia: sicut
illud dei verbū maxime dicit maxieq; dicēdū
est. Quid itaq; quia non hoc est nobis eē qd
est nosse. Multa quippe nouimus q; p memo-
riā quodāmodo viuūt: ita 7 obliuione quodā
modo moriuntur. atq; ideo cū illa iā non sint
in noticiā nra: nos tñ sumus. Et cū sciētia no-
stra animo lapsa perierit a nobis: nos tñ viuī-
mus. Illa etiā que ita sciuntur vt nunq; exci-
dere possint: qm̄ presentia sūt: 7 ad ipsius ani-
mi naturā p̄tinent: vt est illud quod nos viuere
scimus. Manet em̄ hoc q; diu animus ma-
net: et q; semp manet animus: 7 hoc semper
manet. Ad ergo 7 si qua reperiunt similia: in
quibus imago dei potius intuenda est: etiā si
semp sciunt: tñ quia nō sp etiā cogitant: quo-
modo de his dicatur verbū sempiternū. cum
verbū nrm nra cogitatioe dicat. inuenire dif-
ficile est. Sempiternū ē em̄ anio viuere. semp-
piternū est scire qd viuūt. nec tamen sempit-
ernū est cogitare vitā suā: vel cogitare scientiā
vite sue. quoniam cū aliud atq; aliud ceperit. B
desinet cogitare. quāuis non desinat scire. Ex
quo fit vt si pōt esse in anio aliqua sciētia semp-
piterna. 7 sempiterna esse nō pōt eiusdē scie-
cogitatio. 7 verbū vtz nrm intimū nisi nra co-
gitatioe nō dicat. solus deus intelligat. habe-
re verbū sempiternū sibiq; coeternū. Nisi for-
te dicendū est ipsam possibilitatē cogitatiois
qm̄ id qd scitur etiā qm̄ nō cogitat. pōt tñ vera-
citer cogitari verbū esse tā ppetuū q; scia ipa
ppetua est. Sed quō est verbū qd nō dū in co-
gitatiois visioe formatū est? Quō erit simile.
scie de qua nascit si eius nō habet formā. 7 iō
iā vocatur verbū quia pōt habere. Tale ē ei
ac si phoc dicat. iō iā vocandū esse verbū. qz
potest esse verbū. Sed quid est q; pōt esse ver-
bū. 7 iō iā dignū est verbi noie. Quid est inq;
hoc formabile nondūq; formatū. nisi quiddā
mentis nre q; hac atq; hac volubili quadā mo-
tioe iactamus. cū a nobis nūc hoc. nunc illud
sic inuentū fuerit vel occurrerit cogitat. Et
tunc fit verū verbū qm̄ illud qd nos dixim⁹ vo-
lubili motioe iactare ad id qd scimus perue-
nerit. atq; inde formatur eius omnimoda si-
militudinē capiens. vt quō res queq; scitur.
sic etiā cogitetur. sine voce. sine vocis cogita-
tione. que pfecto alicuius lingue est. si in cor-
de dicatur. Ac per hoc etiā si concedamus ne

de controuersia vocabuli laborare videamur
iam vocandū esse verbū quiddā illud mentis
nostre quod de nostra scientia formari potest
etiā prius q; forma tū sit. quia iam vt ita dicaz
formabile est: quis non videat: quanta hic sit
dissimilitudo ab illo dei verbo qd in forma dei
sic est: vt non ante fuerit formabile priusq;
formatū: nec aliquando esse possit informe:
sed sit forma simplex 7 simpliciter equalis ei
de quo est: 7 cui mirabiliter coeterna est.

An volubilitas cogitatiois in deo esse cre-
denda sit.

Capitulum XVI.

Cap: propter ita dicitur illud si ver-
bum vt dei cogitatio non dicat: ne
aliquid esse quasi volubile credat
in deo: quod nunc accipiat: nunc recipiat for-
mam vt verbum sit. eamq; possit amittere at-
q; informe quodammodo volutari. Bene
quippe nouerat verba 7 vim cogitationis in-
spererat locutor egregius qui dixit in carmi-
ne: secumq; volutat euentus belli varios: id
est cogitat. Non ergo ille dei filius cogitatio
dei: sed verbū dei dicitur. Cogitatio quippe
nostra perueniens ad id quod scimus atq; in
de formata verbum nostrum verum est. Et
ideo verbū dei sine cogitatioe dei debet intel-
ligi: vt forma ipsa simplex intelligatur: nō ha-
bens aliquid formabile qd esse etiāz possit in-
forme. Dicuntur quidam etiam in scripturis
sanctis cogitationes dei: sed eo locutiois mo-
do: quo ibi et obliuio dei dicitur: que vtiq; ad
proprietatem in deo nulla est. Quāobrem cū
tanta sit nunc in isto enigmate dissimilitudo
dei 7 verbi dei: in qua tamen nōnulla similitu-
do cōperta est: illud quoq; fatendū est: quod
etiā cum similes ei erimus quando videbi-
mus eum sicuti est: quod vtiq; qui dixit: hanc
proculdubio que nūc est dissimilitudinē attē-
dit: nec tunc nature illius erimus equales.
Semper enim natura minor est faciente que
facta est. Et tunc quidem verbum nostrum
non erit falsum: quia neq; mētiemur: neq; fal-
lemur. Fortassis etiam volubiles non erunt
nostre cogitationes ab alijs in alias cuntes 7
redeuntes: sed omnē scientiam nostram vno
simul conspectu videbimus. Amen cum et
hoc fuerit: si et hoc fuerit formata erit creatu-
ra que formabilis fuit vt nihil iam desit eius
forme: ad quam peruenire deberet. Sed ta-
men coequanda non erit illi simplicitati vbi
nō formabile aliquid formatū vel reformatū

J. Job .3.

Liber

est: sed forma neq; informis: neq; formata ip
sa ibi eterna est immutabilisq; substantia.

De spū sancto qui patri ac filio equalis acci
pitur: et vtriusq; spūs dicit: et charitatis noīe ī
telligit cum quelibet in trinitate persona sit
charitas.

Ca. XVII

Artis de patre et filio et quātū per hoc
speculum atq; in hoc enigmatē vide
re potuimus locuti sumus nunc de

spiritu sancto quātū deo donante videre conce
ditur differendum est: qui spū sanctus fm sc̄ptu
ras sanctas nec patris solius ē: nec filij solius
sed amborū: et ideo cōmunē qua se inuicem di
ligunt pater et filius: nobis insinuat charitatē

Ut autē nos exerceat sermo diuinus: nō res
in promptu sitas: sed in abdito scrutandas: et
ex abdito eruendas: maior studio fecit inq̄ri
Nō itaq; dixit scriptura: spū sanctus caritas
est: qd si dixisset: nō quā partē questiōis istius
abstulisset: sed dixit: deus caritas est: vt iter
tum sit: et ideo req̄rendū: vtruz deus pater sit
charitas: an deus filius: an deus spū sanctus
an deus ipsa trinitas. Neq; em̄ dicitur sumus
Non propterea deū dictū esse charitatem qd
ipsa charitas nulla sit substātia: que dei digna
sit nomine: sed qd donū dei sit: sicut dictū ē deo

1. Job. 4.

Quā tu es patientia mea: Neq; em̄ propter
ea dictū est: quia dei substantia ē nostra pati
tia: sed qd ab ipso: nobis est: sicut alibi legitur.
qm̄ ab ipso patientia mea. Hūc quippe sensum
facile refellit sc̄pturarum ipsa locutio. Tale est
em̄: tu es patientia mea: q̄le est: dñe spes mea
et deus meus: misericordia mea: et multa simi
lia. Nō est autē dictū: dñe charitas mea: aut tu
es charitas mea: aut tu deus charitas mea: s̄
ita dictū est: deus charitas est: sicut dictum ē:

Ps. 70.

Ps. 61.

Ps. 70.

Ibidem.

Ps. 58.

1. Job. 4.

Job. 4.

1. Job. 4.

deus spiritus est. Hoc qui nō discernit intelle
ctum a dño: nō expositionem querat a nobis

Mos em̄ aptius quicq; possumus dicere. De
ergo charitas est. Utrū autē pater: an fili?: an
spiritus sanctus: an ipsa trinitas: quia et ipsa nō
tres dñi: sed vnus deus: hic querit. Sed iaz in
hoc libro sup̄ius disputauī: nō sic accipiendaz
esse trinitatē que deus est: ex illis tribus q̄ in
trinitate nostre mentis ostendimus: vt tanq̄
memoria sit omnū triū pater: et intelligentia
omnū triū filius: et charitas omnū triū spū
sanctus. Quasi pater nec intelligat sibi nec di
ligat: sed ei filius intelligat: et spū sanctus ei di
ligat: ipse autē sibi et illis tm̄ meminerit. Et fili
us nec meminerit nec diligat sibi: s̄ memine
rit ei pater. et diligat ei spū sanctus: ipse autē
et sibi et illis tantū modo diligat. Itēq; spiritus
sanctus nec meminerit nec intelligat sibi: sed

meminerit ei pater: et intelligat ei filius: ipse autē
et sibi et illis non nisi diligat. Sed sic potius vt
omnia tria: et omnes et singuli habeant in sua
quisq; natura. Nec distet in eis ista: sicut in no
bis aliud est memoria: aliud est intelligentia
aliud dilectio siue caritas: sed vnū aliquid sit
quod omnia valeat: sicut sapientia: et sic habe
atur ī vnus cuiusq; natura: vt qui habet: hoc
sit qd habet: sicut immutabilis simplexq; sub
stantia. Si ergo hec intellecta sunt: et quantū
nobis in rebus tantis videre et coniectare cō
cessuz est: vera esse claruerunt: nescio cur nō
sicut sapientia et pater dicitur: et filius et spiri
tus sanctus: et simul omnes non tres: sed vna
sapientia: ita et caritas et pater dicatur et fi
lius: et spiritus sanctus: et simul omnes vna ca
ritas. Sic enim et pater deus: et filius deus: et
spiritus sanctus deus: et simul omnes vnus de
us. Et tamen nō frustra in hac trinitate non
dicitur verbū dei nisi filius: nec donū dei nisi
spiritus sanctus: nec de quo genitū est verbū:
nec de quo procedit principaliter spiritus san
ctus nisi deus pater. Ideo autē addidi princi
paliter: qd et de filio spiritus sanctus procede
re reperitur. Sed hoc quoq; illi pater dedit:
non iam existenti et nondū habenti: sed quic
quid vnigenito verbo dedit gignendo dedit.
Sic ergo cum genuit: vt etiā de illo donū cō
mune procederet: et spiritus sanctus: spiritus
esset amborum. Non est igitur accipiēda trās
eunter: sed diligenter intuenta inseparabilis
trinitatis ista distinctio. Hinc em̄ factum est:
vt pprie dei verbū etiā dei sapia diceret: cū
sit sapientia et pater et spiritus sanctus. Si er
go pprie aliquid horū triū caritas nuncupan
da est: quid aptius q̄ vt hoc sit spiritus sanctus?
vt scilicet in illa trinitate simplici summaq; na
tura: non sit aliud substantia: et aliud caritas
sed substantia ipsa sit caritas: et caritas ipsa
sit substantia: siue in patre: siue in spiritu san
cto: et tamen proprie spiritus sanctus caritas
nuncupetur. Sicut legis nomine aliquando
simul omnia veteris instrumenti sanctarum
scripturarum significantur eloquia. Nam ex
propheta Esaia testimonium ponens aposto
los vbi ait: In alijs linguis et alijs labijs lo
quar populo huic: premisit tamen in lege scri
ptum est. Et ipse dominus in lege inquit eorū
scriptum est. Quia oderunt me gratis: cum
hoc legatur in Psalmo. Aliquando autem
proprie vocatur lex quedam est per Moy
sen: scdm̄ quod dictum est. Lex et pro
phete vsq; ad Iohannem: et in his duobus
preceptis tota lex pendet et prophete. Hic

1. Cor. 14.

Ps. 34.

Mat. 11.

Job. 22.